

ПРЕС КЛИПИНГ

12-13. април 2014.

НАСЛОВИ

- Предности и мане флексибилног рада;(стр.2)
- Борба са црним тржиштем задатак за владу;(стр.3)
- Пројектима енергетске ефикасности до 50.000 радника;(стр.4)
- Како спречити блокаде државних предузећа;(стр.6)
- Ниже плате у јавном сектору неће бити довољна уштеда; (стр.6)
- Радим на црно и за друштво не постојим; (стр.7)
- Рудари не могу у пензију ни са 40 годна радног стажа;(стр.8)
- Крушевац: Синдикалну чланарину нема ко да плаћа;(стр.10)
- Кикинда: „Тоза Марковић” у стечају;(стр.11)
- Рачуни и храна потроше плату;(стр.11)
- Старци раде, млади на бироу;(стр.12)
- Могућ штрајк у Крушику;(стр.14)
- Одговор синдикатима Позоришта на Теразијама;(стр.14)
- Након 15. маја многа предузећа ће отићи у стечај;(стр.15)
- ПИО: Радикализоваћемо штрајк;(стр.17)
- Чанак:Пола чланарине дамо за кирију;(стр.18)
- Мировић: Могућа отпуштања у јавном сектору;(стр.20)

Предности и мане флексибилног рада

Део реформи који траже инвеститори односи се и на Закон о раду. Међу његовим одредбама је и такозвани флексибилни рад, што је привремени, повремени и рад од куће. Такво ангажовање смањује трошкове пословања и даје могућност какве-такве зараде, сматрају послодавци. Синдикати, пак, тврде да је то могућност за нове злоупотребе радника.

Срђан Јездимировић, дипломирани економиста, тражи било какав посао. Конкурисао је много пута безуспешно и сматра да би увођењем флексибилног запошљавања лакше дошао до посла.

Припремио Срђан Димитријевић

"Добијају сви, и овај што је добио нешто мало пара за та два-три сата, или четири сата - пола радног времена. И он добија и компанија добија што не плаћа време у коме се не ради, тако да мислим да је то добро", каже Јездимировић.

Послодавци траже увођење привременог и повремениог рада у законске оквире, због боље организације пословања и уштеда.

Директор Уније послодаваца Драгољуб Рајић објашњава да је у овој ситуацији веома тешко наћи стално запослење у неким фирмама.

"Ово бар даје шансу да се они без радног искуства или они преко 50 година негде бар привремено запосле и да дођу до неких прихода за живот", сматра Рајић.

Синдикати сматрају да ће увођење флексибилног рада бити злоупотребљено, јер се Закон о раду, сматрају, не поштује, а кршење тог закона, кажу, не санкционише.

Радни спорови који се у развијеним земљама Европске уније решавају за две недеље, код нас трају по неколико година.

"Ми можемо да доносимо законе, да мењамо и овај закон, да стављамо нове флексибилне односе запошљавања и радних односа, али ако се то и даље у пракси не буде примењивало, и буде и даље игнорисано и не буде института који ће пратити то законодавство, једноставно ћемо и даље бити у зачараном кругу", упозорава потпредседник Самосталног синдиката Србије Зоран Михајловић.

Са становишта стручњака, сваки легалан рад, макар и на само неколико сати недељно, осим буџета појединца, помаже и економију. У земљама Европске уније, такав рад је уобичајен и спречава сиву економију.

Економски аналитичар Горан Николић напомиње да је на Западу пракса да се, ако неко ради макар и један сат седмично, чак и по нашој методологији, сматра формално запосленим.

Са друге стране, истиче Николић, потребно је наћи праву меру како интереси радника не би било угрожени и да неко, на пример, буде условљен да се од сутра појави на другом радном месту.

Рад од куће, повремени и привремени рад представљају могућност, а не обавезу, али кандидатура за Европску унију подразумева обавезу усклађивања нашег законодавства са европским, кажу у Међународној организацији рада. Како ћемо прихватити флексибилни рад, зависиће од понуде и тражње на тржишту рада.

Борба са црним тржиштем задатак за владу

Предлози новоосноване привредне Коморе малих и средњих предузећа новој влади Србије углавном се односе на пореске олакшице за запошљавање и борбу са црним тржиштем, каже у интервјуу за РТС председник Коморе Милан Кнежевић. Нова комора потребна је јер, како наводи, досадашња слична удружења нису дала резултате.

Председник Коморе малих и средњих подвлачи да многе директоре привредних комора постављају странке, тако да оне, по његовој оцени, више делују као позадина политичким орнаментима, него што оперативно раде на побољшавању стања у привреди.

Из интервјуа Милана Кнежевића за РТС

"Зато смо основали прву привредну комору малих и средњих предузећа која треба оперативно да буде сервис привредницима, заступа их у правним споровима и саветује их. Све деловање у Комори је бесплатно, сви савети су бесплатни", наводи Милан Кнежевић у интервјуу за Дневник РТС-а.

Чули смо недавно какав ће бити економски програм будуће владе. Како вам се он чини?

Ово је идејно један доста добар програм који је балансирао оно што смо као струка годинама најављивали, с тим што се то сада зове диктат предмета ствари, када немамо више ниједан дан времена и када је битно хоће ли они почети да раде са оперативнијим телом које би удружило четири министарства: фионансија, приреде, правде и трговине. Да они сваких 15 дана положи рачун шта су урадили, да дефинишу задатке, ураде мониторинг и ороче време. А ако тог оперативног тела не буде плашим се да четири министарства не могу да се саставе да ручају скупа, а камоли нешто друго.

Ваша комора ће новој влади предложити сет мера. О чему се тачно ради?

Мислим да ћемо тражити оно што и претходних година - да се прво крене у борбу са црним тржиштем, да покушамо смањити порезе и доприносе свима. То ће растеретити привреду, пословање учинити конкурентнијим, а онда ћемо ми запошљавати. Наш предлог ће бити да од 320 хиљада предузетника сваки шест запосли по једног - тако ћемо запослити 50.000 људи.

Имали смо више пута најаву суштинских, корених реформи. Верујете ли да ће овога пута оне заиста бити и спроведене?

Немам резерви да господин (Александар) Вучић има намеру да радикално спроведе ово што је говорио. Мора узети у обзир мишљење струке и науке, али немам дилему да ће функционери које именује најјача странка покушати да то спроведу, јер им сада нико неће сметати. Нема пензионера да гарантују пензије, нема синдиката да се боре за јавни сектор, нема више оправдања, и немам дилему да ће ово први пут бити искорак, под претпоставком да изаберу стручне сараднике и да схватимо да је министарство институција, а да је министар само чиновник.

Пројектима енергетске ефикасности до 50.000 радника

Тањуг

За домаће грађевинарство велике могућности се отварају на пројектима енергетске ефикасности и урбане регенерације градова за шта Светска банка нуди повољан зајам од 100 милиона долара, где би могло да се запосли од 30.000 до 50.000 радника, изјавио је данас Тањугу министар грађевинарства и урбанизма Велимир Илић.

Пројектима енергетске ефикасности до 50.000 радника

Према његовим речима, урбана регенерација станова је јефтинија и до 30 одсто него изградња нових зграда од темеља.

Илић је указао да се Београд све више шири изградњом нових објеката "и ускоро ће доћи до Инђије", а има пуно старих и напуштених објеката на Дорћолу, Вождовцу, Раковици и старој Карабурми где се може урадити регенерација напуштених старих зграда.

Ту је земљиште комплетно инфраструктурно опремљено и неће бити потребно велико улагање за изградњу станова, објаснио је Илић и навео да цена материјала и радне снаге у изградњи станова у Београду износи 400 евра по квадратном метру, а све остало су разни порези, доприноси и профит фирми, тако да цена по квадрату новог стана достиже и до 2.000 евра, што је неоправдано.

Да би грађевинарство у Србији оживело потребно је донети нове законе, обезбедити јефтиније кредите и веће подстицаје државе, а домаће фирме треба да се уједине у конзорцијуме да би могле да конкуришу за пројекте у иностранству и у нашој земљи, чија је реализација већ најављена, објаснио је Илић.

Шанса за домаће грађевинаре је пројекат "Београд на води", што је препознао и кандидат за будућег премијера Александар Вучић и жели да форсира домаћа грађевинска и друга предузећа, рекао је Илић.

Министар грађевинарства се сагласио да мора да порасте куповна моћ становништва и да се оснује банка са домаћим капиталом из државних депозита, која ће одобравати јефтине кредите за грађевинаре, а не са зеленашким каматама, поготово у време кризе.

Та банка би могла да помогне нашим грађевинарима за добијање послова у иностранству, тако што би им обезбедила преко потребне банкарске гаранције, појаснио је Илић и изразио задовољство што су неке грађевинске фирме "стале на своје ноге", али треба и друге фирме помоћи да ојачају.

Илић је предочио да је једна од кочница за опоравак домаћег грађевинарства спровођење стечаја фирми, јер многим због тога стоји заробљена механизација и опрема, као и под надзором Суда за организовани криминал. То хитно треба решити, да се грађевинске фирме "ставе на ноге", а не да стечај у појединим фирмама траје и до 10 година, при чему опрема и машине пропадају.

Домаћем грађевинарству треба обезбедити подстицаје из буџета, јер садашња средства од 1,4 милиона евра су веома мала и са тим се не може пуно урадити, сматра Илић.

Према његовим речима, наши грађевинари би требало да се организују у конзорцијуме да би били јачи у наступу на тржишту, а треба решити и међусобна дуговања и дуговања државе према њима.

Јадан од прописа који треба да донесе бољитак домаћем грађевинарству је и Закон о планирању и изградњи, који је усвојен на влади и може одмах да уђе у скупштинску процедуру, чим она буде конституисана, рекао је Илић.

Тај закон треба да убрза издавање грађевинских дозвола, "пробуди" администрацију, тако да нико више не може да држи неиздате дозволе за градњу у фијоци, нагласио је Илић и подсетио да према том закону ресорно Министарство има право да по скраћеном поступку додели дозволу.

Како спречити блокаде државних предузећа

Г.Б.

Држава, према одлуци Уставног суда, од 15. маја мора да престане да штити 153 предузећа у реструктурирању од принудне наплате потраживања.

Практично, сви повериоци којима ове фирме не измирују обавезе на време моћи ће да блокирају рачуне наведених предузећа. То може да створи додатни проблем у тим компанијама, а у којима данас има око 56.000 радника.

У Министарству привреде, како за „Блиц“ каже министар Игор Мировић, покушавају да нађу решење. - На нашу иницијативу формирана је радна група чији је задатак да нађу решење за проблеме у предузећима у реструктурирању који би могли да проистекну из одлуке Уставног суда - објашњава Мировић.

Он додаје да за све фирме у реструктурирању морају да се имају чисти рачуни.

- Грубе процене су да свако треће предузеће може уз доброг инвеститора изаћи из реструктурирања. Где је то могуће, фирме ће бити оздрављене уз стечај, а неке ће бити ликвидирани - закључује Мировић.

Ниже плате у јавном сектору неће бити довољна уштеда

Г. Булатовић

Примања оних који живе од буџета морају бити трајно смањена, а не опорезована. Поред тога, и пензије морају доле.

Наравно, треба заштити примаоце најнижих пензија. Па, тако, умањење не треба да важи за оне који имају пензију 15.000 динара. За оног ко данас има просечну пензију око 20.000 динара, умањење би било око 1.000 динара.

С друге стране, на овај начин би се трошкови државе на годишњем нивоу умањиле за чак 20 милијарди динара. И у наредним годинама уштеда би прогресивно расла. Важно је што пре ући

и у пореску реформу, а која би, осим повећања старосне границе за одлазак у пензију, подразумевала и пенале за раније пензионисање, каже проф. Милојко Арсић.

Држава, сматра проф. Арсић, мора одмах да крене и с отпуштањем у јавном сектору.

- Важно је направити стратегију шта је држави потребно, да нам се не догоди оно што смо већ имали 2006, када смо скоро остали без анестезиолога. Зна се колико запослених данас ради за државу. То, наравно, није број од 780.000 људи. Мислим да је то спајање броја запослених у јавним предузећима и фирмама у реструктурирању са бројем оних којима се зараде исплаћују из буџета само направило забуну. Јасно је да ће већина оних који се данас воде као запослени у фирмама у реструктурирању морати да остане без тог посла. Слично је и са Железаром. Држава ту даје огроман новац и важно је да се чекање партнера орачи. Што се тиче оних који раде баш у јавном сектору, процене су да треба да их буде мање бар за пет до десет одсто, истиче проф. Арсић.

ИСКУСТВА ГРАЂАНА КОЈИ ПРЕЖИВЉАВАЈУ ОД ПОСЛА У СИВОЈ ЗОНИ

Радим на црно и за друштво не постојим

Горица Авалић

Плату примам на руке. Немам рачун у банци, подстанар сам, а то ћу и остати јер ко би ми дао кредит, каже за „Блиц“ С. Ђ., једна од 700.000 оних које систем уопште не види.

(+)

Прича наше саговорнице, свршеног трговачког техничара, која ради већ деценију без дана радног стажа, нимало се не разликује од осталих који су приморани да раде на црно. Они немају социјалну и здравствену заштиту, не могу да добију дозвољени минус, а о подизању кредита не могу ни да сањају.

И грађевински радник Предраг Р. (45) један је од њих. На црно је почео да ради пре 15 година, када је фирма у којој је до тада био запослен пропала.

- Пошто сам остао без посла, било ми је важно да почнем да радим било шта да бих преживео. Понудили су ми посао на грађевини, али да ме не пријаве. Док си млад, појмови попут „здравствена књижица“, „стаж“ и „пензија“ не изгледају важно, али ту грешку у процени плаћам сада. Живим као подстанар са породицом, јер не могу никако да подигнем кредит за стан, а када би супруга остала без посла, деца би нам остала без здравствене заштите - прича Предраг, који се на биро пријавио као незапослен, па као такав има и здравствену књижицу.

У банци Сосијете женерал објашњавају да подносилац кредитног захтева мора да буде у сталном радном односу, а да грађани који немају редовна примања могу да добију зајам само уколико уплате депозит у висини кредита.

- Ако је особа формално незапослена, банка нема могућност да одобрава класичне кредите, јер за њих не би било никаквог обезбеђења, као ни гаранције да би клијент задужење могао уредно да отплаћује - каже Пјер Боск, члан Извршног одбора те банке.

Међу радницима на црно највише је младих и оних који су у позним годинама постали технолошки вишак. - Радник на црно је потпуно невидљив радник и налази се у вишеструко неповољном положају. Рад на црно је проблем енормних размера, а држава затвара очи зарад социјалног мира, каже за “Блиц” Ранка Савић, председница АСНС.

Рудари не могу у пензију ни са 40 годна радног стажа

Тањуг

Нове законске одредбе о повећању старосне границе за одлазак у пензију нису на прави начин узеле у обзир рударско занимање, па рудари неретко имају више од 40 година радног стажа, а ипак не могу да оду у пензију.

Такав је пример рудара погона Јама РТБ Бор, Драгољуба Ситића, који је недавно напунио 48 година живота, а са бенефицијама има 45 година радног стажа и још не може у пензију.

"Ове године 6. фебруара напунио сам 45 година радног стажа, а првог априла 48 година живота. Мени никада није било тешко да радим, нити ми је сада тешко. Ипак, мислим да млади људи треба да дођу на моје радно место. Без обзира на радни стаж, ја због важећег закона и даље не могу у пензију", каже за Тањуг Ситић.

Ситић ради у Јами на најзахтевнијим пословима, а уколико још шест година буде провео у Јами и тако стекне услов за пензију, имаће више година радног стажа него година живота.

"По ком то закону и у којој радној књижици може да се упише радни стаж већи од 40 година?", пита председник Синдиката рудара Србије Љубиша Миљковић, напомињући да Ситић у договору са колегама и даље ради у Јами јер то жели, док му неко из Београда не омогући да оде у пензију.

Он је нагласио да ће пробати да рударска права остваре правним средствима, а једино решење је измена закона. За радна места која имају највећи бенефицирани радни стаж, каква је рударска професија, прописан је бенефицирани радни стаж - на годину дана рада у руднику уписује се годину и по радног стажа.

Према важећем Закону о пензијско инвалидском осигурању старосна граница за одлазак у пензију је 65 година старости или 40 година радног стажа уз старосну границу од 54 године и четири месеца.

У борској Јами има још десетак сличних примера, као и у другим српским рудницима, па ће се Синдикат рудара, према речима његовог председника Љубише Миљковића, заложити да се то питање реши.

Крушевац: Синдикалну чланарину нема ко да плаћа

С. БАБОВИЋ

Због отпуштања, поред предузећа, и синдикалне организације долазе у незавидну ситуацију. Синдикат приходовао 128.990 динара. Плате не покривају потрошачку корпу

КРУШЕВАЦ - Због колапса крушевачке привреде, коју је у 2013. години обележио масовни одлазак радника уз социјални програм, недостатак инвестиција и озбиљније запошљавање, погођени су и синдикати. Радника има све мање, а они који макар на папиру имају посао, у пракси немају пара за чланарину.

- Процењујемо да тренутно имамо око 10.000 чланова - наводи Миленко Михајловић, председник Самосталног синдиката у Крушевцу. - Нећемо да дозволимо гашење синдиката у предузећима у реструктурирању, а нове чланове ћемо добити пружањем правне заштите и ангажовањем на поштовању колективних уговора.

Почетком марта поново је забележен пораст броја незапослених, па на враћање радне књижице у Крушевцу чека више од 16.500 радника. У Надзорном одбору синдиката Већа самосталних синдиката бележе 15 посто мањи приход од чланарине.

- Тешко је пословање, а суочавамо се и са ситуацијом да наши закупци нису плаћали кирију на време, судски процеси су добијени, а наплата није могућа - износи Гордана Ђирковић, председник Надзорног одбора синдиката. - Многе фирме су отишле у стечај, па практично не можемо да наплатимо дуговања.

Синдикат је лане приходовао 128.990 динара, што се међу активистима узима као успех с обзиром на то какве околности прате локалну привреду. Међу онима који немају пара да плаћају чланарину су синдикалци ИМК „14. октобар“ у реструктурирању.

- Од чланарине смо плаћали разне затезне камате за суђења, а нама послодавац дугује 9,5 милиона динара - износи Љубиша Велимировић, председник Самосталног синдиката у ИМК „14. октобар“. - Пара за чланарину, нажалост, немамо и то је срамота. За неколико месеци добили смо једну плату и 35 посто друге плате, а држава је интервенисала позајмљивањем минималаца, које не покривају ни потрошачку корпу.

Синдикатима преостаје да се боре за радна места у „Трајалу“ где је недавно објављен списак од 300 радника за које се очекује да напусте предузеће, ФАМ-у, који добро послује, али је притиснут нерашчишћеним односима са НИБЕНС групом, као и у Пекарском предузећу „Бранко Перишић“.

СТАТУС

Највише чланова синдикати имају у предузећима у реструктурирању, а неизвесно је шта ће с њима бити.

- Реструктурирање се завршава у јуну. Већ 15. маја губи се повлашћени положај предузећа која су до сада била поштеђена принудних наплата и блокада рачуна - износи Љубиша Велимировић.

Кикинда: „Тоза Марковић” у стечају

М. ИВЕТИЋ

Кикиндска фабрика од петка је у стечају и свих 780 радника је на списку Националне службе за запошљавање. У синдикату кажу да неће бити гашења производње и да ће фабрика опстати

ФАБРИКА "Тоза Марковић" у Кикинди, решењем стечајног судије, од петка је у стечају. Свих 780 радника ће се наћи на списку Националне службе за запошљавање.

Председник фабричког Независног синдиката Зоран Средојев рекао је да се ради о радном стечају и да се зато нада да ће се већина ових људи убрзо вратити на посао.

- Стечај за "Тозу" не подразумева његову ликвидацију, нити гашење производње, већ настојање да се фабрика пословно стабилизује и финансијски консолидује. "Тоза" мора да опстане - поручује Средојев.

За стечајног управника ове фабрике постављен је Драган Божић. Пре десет година "Тозу Марковић" преузела је београдска фирма ИТХ Дејана Бабића. Кикиндску фабрику црепа и керамичких плочица у стечају је одвело лоше газдовање, уз огромна задужења, која су осетно премашила вредност предузећа. Само за плин, као једини расположиви енергент у процесу сушења и печења опекарских производа, "Србијагасу" се дугује око 18 милиона евра. Ту је 15 милиона евра, које, на име невраћених кредита, потражује више банака.

У својеврсну мисију спасавања "Тозе Марковића", укључила се и локална власт. Први човек општине Павле Марков каже да, уз подршку сарадника, чини све што је у његовој моћи да помогле да ова фирма не пропадне. Кључни потез у том смислу је у рукама највећих поверилаца, односно пословодства "Србијагаса" и банкара.

ПОД НАДЗОРОМ ДРЖАВЕ

ЈОШ нема званичних назнака шта "Тозу Марковића" у стечајном поступку чека, али запослени верују да ова фирма иде под својеврсно државно старатељство. Циљ је, сазнајемо, да се фабрика пословно и у сваком погледу консолидује, а потом да се за њу потражи што поузданији стратешки партнер. Енормна дуговања ће се, по свему судећи, преточити у акције, што ће аутоматски успоставити нову својинску структуру.

Рачуни и храна потроше плату

М. Л. ЈАНКОВИЋ

Фиксни трошкови просечној породици у нашој земљи месечно извуку и више од 30.000 динара. Од укупно 56.000 динара, колико домаћинство заради, две трећине за уплатнице

ДОК се поплаћају сви фиксни трошкови, просечној породици у Србији остане мање од 25.000 динара за храну и преживљавање. Један запослени, један пензионер и дете месечно су лане успевали да ставе на гомилу 56.000 динара, показује званична статистика. Иако делује да породични новац највише свакодневно одлази на исхрану, две трећине заједничке зараде "поједу" рачуни.

Чак 16,7 одсто месечних примања домаћинство даје на "становане", говоре подаци Републичког завода за статистику. Овде спадају рачуни за струју, воду, одношење смећа,

заједничке енергенте у зградама, одржавање и чишћење, на које оде више од 11.000 динара за просечан стан од 50 квадрата.

Породица мора да плати и кабловску, интернет, фиксни и три мобилна телефона, који из куће "изнесу" око пет одсто од месечних зарада, али конкретно - до 6.500 динара. Већини најтеже пада да плати гориво, месечну маркицу за превоз и вртић.

- Само струја и инфостан узму нам петину зараде - каже Ивана Докић из Земун Поља. - А још толико, око 10.000 динара дајем и на вртић за дете и то зато што имам попуст. Имамо кола, али ми се не исплати да их возим, јер ми треба барем 5.000 - 6.000 динара месечно само да бих се одвезла до посла и вратила. Зато морам да платим маркицу за превоз, што нам је опет 6.500 за нас двоје.

За остало, доказују истраживања, мало остане. Тако, домаћинство може да потроши свега 2.500 динара у току месеца на изласке по кафанама и ресторанима, одласке у биоскоп или позориште или било који сличан вид забаве.

Исто толико пара остаје им да промене обућу или одећу. У шопингу, судећи по овој рачуници, сваки члан породице месечно може да пазари по једну мајицу или јефтине панталоне, јер за себе има буџет од 700 динара. Да би купио просечне ципеле или пролетњу јакну треба да штеди - барем пет месеци! Поражавајући је податак да за књиге српска породица месечно има 293 динара, а за новине и часописе 197.

ПРИМАЊА

Просечна потрошачка корпа у фебруару је износила 65.718,72 динара и за њено покриће било је потребна једна и по просечна зарада, док се за ону минималну издвајало две трећине плате. Од укупног буџета који једно домаћинство троши, чак 18.393 динара даје се на храну и пиће.

Ипак, српска породица на хлеб и пецива да 2.700 динара, а на месо 4.300, приближно исто колико плати и цигарете и алкохол. За цигарете, пиво и вино трочлано домаћинство спремно је да издвоји 4.800 динара.

Старци раде, млади на бироу

3. Радовић

Да ли би ново подизање границе за одлазак у пензију још више удаљило незапослене од радног места. Прву шансу тражи чак 271.086 људи. Стручњаци: Нема много користи од продужавања стажа

СВАКИМ даном пензија је српском раднику све даља, а док њему не стигне први чек, мале су шансе да млађи колега буде избрисан са листе незапослених. Док једнима крај радног века стално „измиче“ са најављеним подизањем границе за одлазак у пензију, други би те године могли сачекати на бироу - трагајући за првим послом. Од око 800.000 незапослених, своју прву шансу тражи чак 271.086 људи, а сваки други од њих има мање од 30 година.

Ако се усвоји један од предлога, да жене одлазе у пензију са 63 године, а мушкарци са 67 година, у пензионерским данима ћемо „уживати“ чак четири године мање од становника ЕУ. Животни век мушкараца у Србији је око 71 годину, док жене у нашој земљи просечно живе око

76 година. То би значило да би човек који ради до 67. године у пензији био свега четири, док је код жена ситуација мало боља, па би њихов пензионерски „стаж“ трајао око девет година.

Стручњаци сматрају да нема много користи од продужавања радног стажа, јер су пред пензију људи мање мотивисани да раде, нижа им је продуктивност, а понестају им и идеје. Ипак, не мисле да би њихово раније пензионисање решило проблем све већег броја младих на бироу.

- Није у питању само смена генерација, већ што се не отварају нова радна места на којим би били ангажовани млади - сматра економиста Александар Стевановић. - Није праведно да људи раде до 67. године, јер је просечан животни век у Србији 73 године. Треба спречити превремено пензионисање и лажне инвалидске пензије, а није потребно да се радни век продужава, јер се тиме не постиже прави ефекат.

ЕВРОПА НЕ РАДИ ДРАСТИЧНО Код нас је ниска стопа активности и запослености становништва и за трећину је нижа од просека ЕУ - напомиње Нада Новаковић.

- Низак привредни раст је последица многих фактора, али је о томе најважније одлуке доносила владајућа политичка елита и капиталистичка класа. Они то чини и сада, сасвим неоправданим аргументом да се пензије све дуже примају. Истина је да смо и по томе далеко иза земаља ЕУ. Други аргумент је продужен животни век. Он је у Европи достигао далеко виши ниво, а код нас је због ратова и транзиције чак и скраћен. Најбогатије и најразвијеније земље ЕУ не уводе тако драстичне измене у радно и пензијско осигурање. Ако то и чине, онда је период прилагођавања макар десет година дужи, као у Немачкој или Француској.

Нада Новаковић, научни сарадник Института друштвених наука у Београду, наводи да је општа стопа незапослености у Србији неколико пута виша него у чланицама ЕУ и подсећа да је свака друга особа од 19. до 24. године без посла.

- Незапосленост би била и већа да велики број младих није напустио земљу - сматра Новаковићева. - Најобразованији међу њима и данас су спремни да то учине, јер овде не виде перспективу. Измене радног законодавства не иду у прилог младим генерацијама. Напротив, оне уносе још већу несигурност посла, зараде и материјалног положаја. Стога они траже посао све дуже.

Наша саговорница истиче да се друштвима у транзицији намећу нови закони о раду и о пензијском систему, који су слични у целом региону.

- Основна решења су настала под притиском ММФ и Светске банке. На тај начин се земље директно уцењују, у име добијања нових кредита и враћања старих - прича Нада Новаковић. - Њих не интересује наш развој, а домаће институције о томе не воде велику бригу. Млади су жртвоване генерације, јер неће имати прилику да се остваре на послу, у породици и друштву.

На другом крају старосне пирамиде су грађани који су пред пензијом или је већ имају. Најављене реформе закона о ПИО односе се и на њих.

- Одлазиће у пензију под неповољнијим условима, а онима који су је дочекали сигурно ће бити мања, упркос свим реформама - сматра Новаковићева. - Померање старосне границе за одлазак у пензију нанеће штету и старијим радницима, посебно женама. Неселективна решења, која повлашћују читаве категорије запослених у државним службама, попут МУП-а, уносе нове неправде унутар сваке генерације. Померање границе радног стажа нависше додатно оптерећује раднике најтежих занимања, рударе, текстилце...

ТЕШКО БЕЗ ИСКУСТВА

Млади људи, без радног искуства, имају проблема приликом запошљавања без обзира на то у којој делатности траже посао, јер послодавци углавном траже радно искуство - кажу у НСЗ. - Најтеже до посла долазе сви они којима се уз диплому обавезно тражи и положен стручни или државни испит, лиценце, а то су лекари, машинци, грађевинци, електроинжењери, безбедњаци...

Могућ штрајк у Крушику

АУТОР: БЕТА

Ваљево - Синдикати ваљевског Крушика, Самостални и Синдикат Слога, оптужили су ново руководство те компаније за "бахат, надмен и арогантан" однос према запосленима, и упозорили да би то, уз недостатак посла и кашњење минималних зарада, могло довести до штрајка.

"Пребацивање са једних на друга радна места међу запосленима се доживљава као понижавање, иживљавање и шиканирање", саопштили су Крушикови синдикати. Они указују и на то да има запослених који су поднели тужбе против предузећа и пословодства, јер су им уручени незаконити откази и постављају питање треба ли Крушик да плаћа непотребне судске трошкове. Наводи се и да је у Крушику 150 радника прераспоређено на друга радна места.

Одговор синдикатима Позоришта на Теразијама

Конкурс за избор директора најкасније до краја јуна

АУТОР: К. Р.

"Конкурси за избор директора свих установа културе чији је оснивач Град Београд, очекују нас најкасније до краја јуна месеца, а то се свакако односи и на Позориште на Теразијама", изјавио је градски секретар за културу Владан Вукосављевић поводом конференције за новинаре Самосталног синдиката и Синдиката музичких уметника Позоришта на Теразијама.

Према његовим речима, вршиоцу дужности директора Позоришта на Теразијама тек недавно је истекао мандат, па је предложено именовање новог вршиоца дужности, као и у другим установама културе чиме је ситуација и у тој установи ушла у правни оквир.

"Секретаријат за културу охрабрује представнике синдиката да у складу са овлашћењима, поступају у најбољем интересу установа у којима делују и да доприносе њиховом што успешнијем раду, те констатује да у том правцу, у појединим случајевима, нису све могућности искоришћене на најцелисходнији начин. Предстојећи конкурси ће бити права прилика за то", закључио је Вукосављевић.

Истим поводом огласио се и Александар Ђаја, в. д. директора Позоришта на Теразијама. Он у свом писму медијима каже да су Самостални синдикат Позоришта на Теразијама и Синдикат музичких уметника на конференцији за медије "изнели апсолутне неистине и фалсификовали стварно стања у Позоришту на Теразијама".

Он истиче да у погледу програмске, пословне и уметничке активности, Позориште на Теразијама, захваљујући пре свега свом високо квалитетном уметничком и професионалном кадру, као и профилу својих сталних сарадника – постиже фасцинантне резултате, наводећи као пример успехе представа попут "Зоне Замфирове", које су освојиле бројне награде и гостовале на великим фестивалима у земљи и региону.

"На жалост, ова очигледно успешна програмска и пословна политика Позоришта, као да смета једном, истина занемарљивом броју запослених унутар наше куће. Наиме, овлашћења тзв. репрезентативних синдиката (који де фацто не представљају ни 20 одсто запослених), али, које двојица њихових председника и неколико њихових „омађијаних" следбеника буквално злоупотребљавају, стварају изразито негативне ефекте у раду куће. Они у обраћању запосленима, али и медијима, приказују ситуацију у Позоришту на Теразијама, потпуно супротном од оне каква објективно јесте", наводи Ђаја.

Након 15. маја многа предузећа ће отићи у стечај

Држава ће од 15. маја, према одлуци Уставног суда, престати да штити предузећа у реструктурирању, којих је укупно 153.

Синдикати тим поводом упозоравају да ће већина њих без државе иза леђа отићи у стечај, не одбацујући ни могућност штрајкова радника.

Председница Асоцијације самосталних и независних синдиката (АСНС) Ранка Савић оценила је да ће већина тих предузећа, без државне помоћи, "бити мртва у року од 15 дана", а председник синдиката Независност Бранислав Чанак каже да није баш уверен да је за све њих нађено решење, те додаје да се тим питањем требало позабавити још у октобру прошле године. Овако, каже Чанак за Тањуг, о томе се најмање мислило. Да се тада мислило, то сада не би био проблем.

"Изгубили смо неколико месеци... и изгубићемо 50.000 радника у реалном сектору у моменту када имамо претерано много запослених у јавном, који нормално живе од овога што зараде ови у реалном. То је још један од ударца на буџет", нагласио је Чанак, док Савићева подсећа да је и сам мандатар рекао да мисли да ће тек око 20 предузећа преживети заустављање реструктурирања.

Са аспекта тих **предузећа то је катастрофа**, а са аспекта радника - катаклизма, оцењује Савићева и објашњава:

"У тим предузећима ради 56.000 радника и кад то помножимо са три-четири члана породице,

око 200.000 људи би могло да остане без прихода", рекла је Савићева Тањугу.

Она је додала да је јасно да ова влада није крива за ситуацију, али како каже, нису криви ни радници ни синдикати за све лоше потезе који су се повлачили у протеклих 10 година.

"Сада са новом владом морамо да направимо неки договор, да коначно почнемо да водимо социјални дијалог и да нам ради Социо-економски савет", поручила је она.

Савићева је подсетила да, према одлуци Уставног суда, заштита државе важи до 14. маја, што значи да ће већ следећег дана предузећа у реструктурирању изаћи на тржиште. Према њеним речима, ако повериоци почну принудно да наплаћују потраживања, више нема приче ни о чему до о стечају или ликвидацији.

"У предизборној кампањи многи су обећавали нове послове и опстанак предузећима попут ИМТ, ИМР, ФАП Прибој, Јумко Врање, Железара Смедерево. Има решења за многе од њих, али треба да седнемо и разговарамо. Од 15. маја стварно не знам како ћемо спречити неминован социјални бунт", упозорава Савићева.

Професор Економског факултета Љубодраг Савић рекао је Тањугу да је једно од решења за те фирме да се прода део имовине и пронађе новац из буџета за отпремнине, а и то је, како каже, изнуђено решење.

"Нема друге - мора да се продаје имовина у целини или само део, мада су у највећем броју случајева дугови много већи од вредности имовине. Та предузећа више од једне деценије ништа нису произвела, дугују за порезе, доприносе, струју. Дугују држави, банкама, свакоме понешто дугују", каже професор Савић.

Према његовим речима, 10 година је изгубљено, а могло се урадити више кад земља није била у оваквој кризи. Међутим, каже он, држава је ишла линијом мањег отпора.

"Аљкава политика претходних влада довела је та предузећа у лошу позицију. Зато су данас те фирме изгубиле тржиште, технички и технолошки су заостале, па држава из буџета троши много новца за њих. Држава ће вероватно само за мањи број моћи да пронађе стратешког партнера, док ће већина морати у стечај и ликвидацију", оценио је он, уз опаску да би неке било могуће опоравити, на пример, ФАП или ИМТ, али вероватно не на нивоу производње коју су имали пре 20 година.

Снежана Величковић, једна од 1.760 радника Јумка из Врања, рекла је Тањугу да су радници тог предузећа у штрајку од 13. јануара, и нагласила да неће одустати од "борбе за своја права".

"Свим средствима ћемо се борити да фирма опстане. Радикализоваћемо штрајк, кренућемо у шетњу према Београду, блокираћемо пут, ангажоваћемо омладину. Цео град би требало да се бори", поручује Величковићева и додаје да би сви који су довели фирму до овог стања требало

да одговарају.

Она наводи да синдикат Јумка од почетка штрајка, између осталог, захтева промену менаџмента, надзорног и управног одбора, повезивање радног стажа, социјални програм, отпремнину за пензионере, 17 заосталих зарада из 2002. и 2003.

Извор: Тањуг

ПИО: Радикализоваћемо штрајк

ИЗВОР: Б92

Београд -- Наставља се штрајк у ПИО фонду, јер запослени не желе да прихвате препоруку државног ревизора због које им је мартовска плата смањена до 30 одсто.

Синдикат тог предузећа тражи дијалог с државом и поручује да ће штрајк, вероватно, радикализовати.

У Министарству рада кажу да ће се почетком следеће недеље састати са синдикалцима у Агенцији за мирно решавање спорова Државни ревизор одлучио је да нису јавна служба и да немају право на сопствене приходе, на основу којих су до сада одређивали колике ће им бити плате. И мартовске зараде запослених у ПИО фонду су због такве препоруке смањене, тврде ови људи, испод републичког просека.

"Државни ревизор није у праву све може да се реши само да буде дијалога", каже Љиљана Кремић председница синдиката ПИО Србија

Синдикалци кажу да су знали да ће до овога доћи и тврде да их нико од надлежних не слуша већ годину и по. Траже враћање зараде на фебруарски ниво, да у јулу, за када је држава најавила увођење платних разреда за запослене у јавном сектору, не би, како кажу, били у још већем минусу.

"Не тражимо додатна средства из буџета нисмо против реформи", каже Кремић.

Руководство ПИО фонда тврди да хиљаде грађана који свакодневно долазе на њихове шалтере неће осетити тренутни минимум процеса рада. За мотиве запослених имају разумевања, али не одобравају штрајк као начин синдикалне борбе.

У Министарству рада кажу да је препорука ревизора донета у складу са законом. И они саопштавају да штрајк Фонда по закону не може и сигурно неће угрозити исплату пензија.

Иако је у техничком мандату, синдикалци ће у уторак или среду добити позив од надлежног министарства. Састанак ће се одржати у Агенцији за мирно решавања спорова.

Чанак: Пола чланарине дамо за кирију

ИЗВОР: ТАЊУГ

Београд -- Недавно именовани председник Социјално-економског савета Бранислав Чанак обећао је да ће седнице сазивати месечно, а не као што је било до сада једном годишње.

Према његовим речима, са тематском посвећеношћу најважнијим проблемима врло брзо ће се видети који од три стуба тог савета не функционише - влада, послодавци или синдикати. У ситуацији када је трећина радно способних грађана Србије без посла, и када се, како каже, друштво које је стално у раскораку и цепа се на пола - на огорчене младе без посла и огорчене старе којима стално оно што су зарадили виси као неизвесност, Савет мора да ради и решава проблеме или да бар у томе помогне, али и да утиче да се мењају - и закон о раду и пензиони систем и наше навике, каже Чанак у интервјуу Тањугу.

"Више од трећине грађана Србије (33 одсто према подацима Независности) је незапослено, а међу њима је највише младих до 25 година", каже Чанак, који је и председник Уједињених гранских синдиката Независност.

Додатни проблем је, напомиње, што млади и након изласка из средње школе или факултета имају знања, али она застаревају када дуго чекају на посао.

"Док они седе код куће, стижу нове технологије, а нико те људе не уводи у њих, па онда кад се отвори неко радно место, ви практично, ни криви ни дужни касните са знањем, иако сте били спремни на време, али држава није била спремна да вас запосли", објашњава Чанак.

Уверен је, каже, да ће 15. мај, када предузећа у реструктурирању више неће имати помоћ државе, за многа од њих значи и крај, али и отпуштање 50.000 људи, с обзиром на то да сумња да је за њих нађено неко решење.

"Мислим да се о томе најмање мислило, иначе то не би био проблем за нас... Изгубили смо неколико месеци... и изгубићемо 50.000 људи радника у реалном сектору у моменту када имамо претерано много запослених у јавном, који нормално живе од овога што зараде ови у реалном. То је још један од удараца на буџет", нагласио је Чанак.

Коментаришући нови предлог закона о раду, каже да су расправе о њему у току, да заседа радна

група, али и да у Србији многе ствари не ваљају, мада, каже, међу њима није тај закон. Он је уверен и да најављене измене пензионог система у Србији неће допринети жељеним уштедама уколико се не "освежи доходована страна читавог пензионог система".

"Можемо ми да радимо до 120 године ако је пензијски систем овакав какав јесте", поручио је Чанак.

На питање шта га уверава да ће Социјално-економски савет на чије чело је недавно изабран боље радити него до сада, Чанак каже да ће заказивати седнице бар једном месечно, да ће оне бити тематске и да ће се видети онда ко од три дела савета - влада, послодавци, синдикати - не ради како треба.

"Оптуживали су нас да ништа не радимо, а ми нисмо имали прилике да покажемо да хоћемо да радимо. Ја ћу сазивати седнице онако како је прописано законом, то је дакле, најмање једном месечно и на седницама ћемо видети ко не ради, ко не долази, ништа не предлаже, не критикује, не даје предлоге...", рекао је Чанак.

Како додаје, до сада је тај савет седницу држао једном годишње, те да "није могло да се зна да ли неко саботира или не саботира". На тематским седницама, поручио је, разговараће се, на пример, о производњи и дистрибуцији енергије, али и о просвети.

"Повод ће можда бити солидарни порез, односно како се он одражава на просветне раднике, јер су кажњени они који раде на државном универзитетима, а не и они који раде на приватним. Дакле, где је ту правда, шта се постиже, сем дискриминације", упитао је Чанак.

Одбацивши критике на рачун синдиката које, како каже, упућују они који ни не знају шта је заправо синдикат, Чанак признаје да су свуда у Европи синдикати много јачи него у Србији и да је то поготово видљиво у кризним временима.

"Ако ми овде пола прикупљеног новца од чланарине дајемо за кирију, онда је јасно шта је порука", закључио је Чанак.

Мировић: Могућа отпуштања у јавном сектору

БЕОГРАД

Министар за регионални и локални развој Србије Игор Мировић најавио је данас да ће крајем маја или у јуну нови сазив Скупштине Србије усвојити нови закон о раду, али није могао да прецизира какве ће промене он донети.

Мировић је новинарима у Београду рекао да за сада нису предвиђена отпуштања у јавном сектору, али је додао да су она могућа у оквиру напора државе да смањи своје расходе.

"Желимо компромисну верзију између послодаваца са једне, и представника синдиката са друге стране", рекао је Мировић новинарима након седнице скупштине Националне алијансе за локални економски развој (НАЛЕД) у Београду.

Према његовим речима, постојећи предлози тих закона биће анализирани и "кориговани у односу на план и визију нове владе".

Мировић, који је и вршилац дужности министра привреде, навео је да не постоји план отпуштања радника у јавном сектору, али да ће у неким сегментима то бити неизбежно.

"Не постоји план отпуштања, него рационализације пословања. Ако неко ко се не уклапа у тај план, говорим и о менаџменту и о запосленима, сматра да јавни сектор може да функционише на досадашњи начин, кроз мере Владе ће јасно видети да не може", рекао је он.